

*І. О. Макаренко, канд. екон. наук,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК МАЙБУТНЄ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ

В умовах зміни парадигми функціонування глобалізованої економіки на основі принципів стійкого розвитку, що підкреслюють єдність економічного, екологічного та соціального компонентів у поступальному гармонізованому розвитку людства, зростають вимоги до підвищення прозорості ведення бізнесу суб'єктами господарювання з урахуванням цих принципів.

Їх практичним утіленням є новітня концепція інтегрованої звітності, що всебічно і комплексно висвітлює не тільки виробничо-фінансову діяльність суб'єктів господарювання, але й усі ресурси (фінансові, природні, соціальні, інтелектуальні), що використовуються та створюються ними, для внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Згідно з Консультаційним проектом міжнародної структури інтегрованої звітності, випущеним Міжнародним комітетом з інтегрованої звітності (International Integrated Reporting Committee, IIRC) у квітні 2013 р., інтегрований звіт – це інформація про те, як стратегія, управління, виконання та перспективи організації в контексті зовнішнього середовища ведуть до створення цінності протягом коротко-, середньо- та довгострокового періодів.

Інформація, що подається в інтегрованих звітах, має більшу цінність для користувачів, аніж стандартна фінансова звітність. Про високу потребу в інформації щодо корпоративного управління в компанії висловилися 70 % респондентів, які взяли участь в опитуванні Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), 64 % опитаних визначили важливою інформацію про використовувані природні ресурси, 52 % – про соціальну складову. Зазначені дані цілком узгоджуються з концепцією “зовнішнє середовище, суспільство та управління” (ESG – environmental, social and governance), яка покликана просувати ідеї формування цілісної картини бізнесу компаній різних секторів економіки.

Слід зауважити, що ідеї та ініціативи щодо прозорості корпоративної звітності далеко не нові. Створення Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності у 70-х роках ХХ ст. започаткувало пошук глобального консенсусу в питаннях звітності. 2 серпня 2010 року рішенням Глобальної ініціативи зі звітності та Проекту принца Уельського у сфері звітності у сфері сталого розвитку (A4S) створено

Міжнародний комітет з інтегрованої звітності. Крім того, на VIII Всесвітньому конгресі бухгалтерів і аудиторів, що відбувся у 2010 р. в Малайзії, було визначено, що перспективним напрямом розвитку системи обліку є перехід від фінансової звітності до інтегрованої.

На сьогодні у 12 країнах світу на законодавчому рівні встановлено обов'язковість складання та подання компаніями звітів про стійкий розвиток. З 1 червня 2010 року компанії, зареєстровані на фондовій біржі Йоганнесбурга (ПАР), повинні представляти інтегрований звіт. Загалом у Реєстрі нефінансових звітів, який веде Corporateregister.com, за період 1991–2011 рр. налічується 38 030 звітів, що представлені 8 673 компаніями, при цьому кількість опублікованих звітів подвоюється кожні п'ять років. Більше того, 93 зі 100 компаній, що входять до рейтингу Standard & Poor's, регулярно випускають подібні звіти. В Україні поки що налічується 60 звітів зі стійкого розвитку. Серед компаній, які подають такі звіти, варто відмітити “Оболонь”, “Метінвест”, “СКМ”. Проте ініціативи щодо законодавчого врегулювання та популяризації цього формату корпоративної звітності не набули поширення.

З урахуванням зазначеного необхідно зауважити, що перехід до інтегрованої звітності як комплексного звіту, що висвітлює діяльність компанії на принципах стійкого розвитку, є загальносвітовою тенденцією розвитку. В Україні ця тенденція потребує переосмислення та виваженого підходу до впровадження.

, механізмів кредитування природоохоронних заходів комерційними банками, екологічного страхування, важелів стимулювання еколого-орієнтованої поведінки суб'єктів господарювання тощо.

Такий стан справ указує на нагальну необхідність пошуку механізмів фінансової підтримки природоохоронної діяльності. Одним із таких механізмів має бути банківський кредит, який в умовах обмеженості бюджетного фінансування природоохоронних заходів стає одним з основних джерел фінансування поточних екологічних проектів господарських формувань. Наприклад, частка цього фінансового механізму у фінансуванні природоохоронних заходів у Польщі становить 85 %.

Як свідчить досвід зарубіжних країн, екологічне кредитування слід здійснювати на пільгових умовах. Для цього застосовують такі форми кредитних пільг, як за термінами кредитування; за процентними ставками (аж до безпроцентних умов використання позики); за обсягами кредитування; за гарантіями за кредит. При цьому форму пільгових умов обирають залежно від конкретної ситуації (об'єкта кредитування, позичальника).

Макаренко, І.О. Інтегрована звітність як майбутнє корпоративної звітності [Текст] / І.О. Макаренко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – Суми: УАБС НБУ, 2013. - Т. 2. - С. 63-65.